

registreres yderligere aspekter ved storby-perceptionen herunder gangæstetiseringen, der ifølge kulturteoretikeren Michel de Certeau indebærer, at det at gå er en i sig selv betydningskabende handling, en rumlig omsættelse af stedet i handling, såvel som talen er en akustisk oversættelse af sproget i handling.

Udgivelsen peger i retning af, at Center for Urbanitet & Æstetik må have haft et relevant sigte i sammenstillingen af modernitet og urbanitet – i hvert fald som det kommer til udtryk igennem Anne Ring Petersens tekst. Hendes analyser af kunstværkerne med opmærksomheden rettet på den æstetiske og konstitutionelle refleksion kan være til inspiration for andre, der skriver om samtidens og den moderne kunst.

Selve udgivelsen hæmmes af, at fravalget af det grammatiske komma nedsætter læsehastigheden og tilegnelsen af de fortrinsvis lange sætninger med mange led.

*Henrik Spang-Hanssen
Billedkunstner*

Erik Steffensen: Valbyengelsk: Familie-billeder. København: Gyldendal 2003. 163 sider, illustreret. ISBN 87-02-02449-7. Pris: 198 kr.

Det kan, som bekendt, ofte etnografisk være givtigt at læse monografier som fiktioner og anden litteratur monografisk eller informantisk. Allerede titlen på bogen her turde lægge op til at lade sig fortolke som en eksemplarisk variation over det sahlinske lokal-global-tema: „jiving to the world beat while making their own music“.

Forfatteren Erik Steffensen er professor i grafisk kunst ved Det Kongelige Danske Kunstakademi og vel mest kendt for (også i enkelte bøger) at anvende mediet det bearbejdede fotografi.

Kompositionelt er erindringsbogen da også bygget finurligt dia(s)kronologisk op med små reflekterende sidebemærkninger om kunst og eksistens – hverken mere eller mindre, ofte raffineret eftertænksomt, ofte på grænsen til platituden. De varierede kapitel-omfang synes at tage afsæt i en stilfærdigt konsistent metaforik (Månelanding, bilmærket Saturn, TinTin og meget andet kan bringes til at hænge meget godt sammen).

Valby er rammen om Steffensens barn- og ungdom. Engelsk er den massive medie-kulturelle påvirkning og stederne, hvor kunstneren søger sine motiver. Det valbyske antager derfor form af en prægning og af en – efter alt, også et par enkelte lydprøver, at dømme tydelig og lidet køn – accent, som man kan søge at bakse sig fri af og alligevel må vedstå sig. Det engelske er de rejsemål, i fantasien eller fysisk Australien og USA, der bringes til at fungere som flugtlinjernes mål og med – muligheder for at krænge det småtskårne, beklumrede og provinsielle (Valby, danske, europæiske) af sig og erhverve sig en frigørende hjemløs identitet i kunstens Internationale og eksistensens Kosmópolis (blandt postmoderne aboriginer, inuitter og andet godtfolk). For så alligevel at forsone sig med sin herkomst ved – som bogen slutter – at holde en 25-års klassefest for de gamle kammerater fra Rughavevejs Skole, formentlig i 2003.

Det lyder alt sammen som erindringer skrevet af en gammel mand. Det er det også, hvis man med forfatteren (født 1961) regner sig selv for „færdig med fyrre“, i hvert fald færdig med noget, fx et livsafsnit. Og det lykkes ham faktisk at få 1970'erne til at fremstå, som var det næsten 1870'erne, dels støttet på barndomsbydelens voldsomme fysiske ændringer og en kategorisk distanceret beskrivelse af køleskabe, fotografi-apparater, sko, singleplader, bilmærker (dog ikke Porsche), skolelærere og travheste: Så tror pokker, man kan retro'e senhalvfemserne! Dette er givetvis også et eksistentielt projekt – at få Valby på afstand, den rette afstand, bevaret på (færdigitale, forstås) *negativer*, som kan fremkaldes og revideres i enhver forstand og monteres sammen med fx billeder fra Det Store Hul i New York i 2002.

Barndomsmiljøet var arbejderklasse („med egne kulturelle værdier. Hvilke jeg bare har svært ved at få øje på“, s. 95). De altdominerende træk – og forfatteren har en næsten manisk sans herfor – var det freudianske tvillingepar: penge og lort.

Penge, som der var for få af, afbetalingsgæld, hangen til småspilleri, muligheden for at leve af sin kunst og meget mere. En art besættelse, som i bogen lader Told- og Skats bygninger plus banker være karakterarkitekturen i det danske kulturlandskab. Lort som efterladenskaber af enhver art, men

mest fordøjelsesfænomener i en sådan mængde at det grænser til det alt for meget (og ud over det allestedsnærværende lort, også sump, lossepladser og „white trash“). Ja, selv kunst-nerens værk er „[m]it lort“ (s. 129).

Valby må i 1960'erne, 1970'erne og 1980'erne virkeligt have været holdt i skidne farver og dækket af en feset hørm. Al denne snak om skidt og møg synes faktisk at udgøre selve den lokale accent: „Mine forældres jargon og den sproglige kolorit er rundet af Valby. Man kan tillade sig mere, når man ikke vasker sig hver dag og kan sige: 'Luk munden, dit tandkød fiser' eller 'du ligner en røv, der er træt af at skide' op i folks åbne ansigt“ (s. 87). Pladsen og bornert-hed tillader mig ikke at uddybe motivet yderligere.

Bemærkelsesværdigt nok udblænder fotografen, forfatteren, den forløbsmæssige del af sin dannelseshistorie, som ligger mellem endt skolegang og de punktuelle opdagelses- og opdragelsesrejser til den store verden, og det er vel faktisk selve forvandlingen af prolleroden til den akademiske kunstner. Dette litterære kneb kan, omvendt, forsvares netop ved at opvæksten (habitus forstået som det, du får ind med modermælken, og ender med at have på rygmarven) altid, om man så må sige, kommer med på billedet. Et motiv, og en motivering, som forfatteren også selvterapeutisk synes at skrive, ikke blot om, men også på. Og i betragtning af de uddannelsessociologiske omstændigheder ved Steffensens livsbane skulle man mene, at hans beretning vil kunne finde en vid resonans blandt hans bredt jævnaldrende med brogede socialiseringer.

Som dannelsesfortælling (fra „Valbysumpen“ til „Rejsen til Amerika“ og „åndsarbejdet“ (s.163)); som lokalt tidsbillede (hvor visse originaler, heriblandt forfatterens mor, synes i mytisk slægt med „aboriginaler“, som forfatteren kalder dem); som både forsonligt-humoristiske og utilgivende-smertelige portrætter af figurerne på familie-billederne (fra den ondsksfuldt lunefulde far til den hårdtprøvede mor med sit jordnære livsoverskud, men også de „familiære“ bumser og pæne mennesker på fotografierne fra USA og Australien); som beskrivelser af kunstneriske valg fra Storm P. til Duchamps; og som en ærlig historie om identitetsdan-

nelsens ufrihed og frihed her og nu – er Erik Steffensens bog et meget lærerigt og læseværdigt vidnesbyrd.

*Kennet Pedersen
Institut for Kultur- og Samfundshistorie
Ilisimatusarfik/Grønlands Universitet*